

7) Udvælgets Forslag til § 97:

Andet Punctum af denne Paragraph ændres saaledes:

„Ved Haandværkslovene skal den, der beviser i Udlandet at have drevet sin Haandtering som Laugmester, være fritagen for Due-lighedsprøves Afslæggelse.“

vedtoges med 48 Stemmer mod 6.

8) Sammes Forslag til § 98:

Til denne Paragraph føies:

a) „Rescript af 23de April 1762“

og

b) „Placat af 1ste Juli 1842.“

vedtoges eenstemmig med 72 Stemmer.

9) Sammes Forslag til § 99:

Denne Paragraph redigeres saaledes:

„Nærværende Lov træder i Kraft . . . . .

Tid. Loven gælder ikke for Færverne.“

vedtoges eenstemmig med 76 Stemmer.

Derefter fattes Lovudkastet i dets Heelhed under Behandling.

Tiemroth: I Betragtning af, at det er saa silde, skal jeg fatte mig ganske kort og indskrænke mig til en eneste Bemærkning, og det er den: Saalænge man gjør det, at kunne forstaae at udøve en Næring, afhængig af Borgerkab, vil man aldrig komme til Næringsfrihed. Det er en naturlig Ret, som enhver Mand har, at han kan arbejde; den kan han ikke kjøbe, den maa han lære, og man kommer ikke ud over de Debatter, der have været førte i denne Sag; man kommer ikke til nogen Lov, som kan blive staaende, man opnaaer overhovedet slet ikke Andet, end hvad man har opnaaet i Preussen og andre Steder, saalænge man giver Patent paa Haandværk. Man maa lade Enhver arbejde; har han vilst, at han kan det, saa har han Ret til Borgerkab, det er det naturlige Forhold og det Forhold, som eksisterer alle Steder, hvor der er virkelig Næringsfrihed; saa bliver Haandværkeren tilfreds; men skal der derimod gives Patent eller Borgerkab paa, at han kan en Haandtering, uagtet han maaskee ikke har lært den, saa vil man vedblive at fordrø Prøver.

Jeg er fuldkommen enig i, at man ikke skal have nogen Prøve, men saa skal man ogsaa lade Livets Prøve bestaae; den kan man ikke slippe, men det er det; denne Lov har gjort, og derfor er den vrang fra den ene Ende til den anden. Dette skulde jeg nøiagtig have vilst, hvis der havde været Tid dertil; nu skal jeg ikke opholde Thinget dermed, men kun stemme mod Loven.

Nørgaard: Da jeg ved Sygdom har været forhindret fra under 2den Behandling af dette vigtige Lovudkast at tage activ Deel i Forhandlingen, maa det nu være mig tilladt, før jeg afgiver min Stemme om, hvorvidt Forslaget skal gaae videre eller ikke, at udtale min Anskuelse derom. Ordningen af dette Næringsforhold har alle Tider staaet for mig som en af de vigtigste Opgaver, Rigsdagen har at løse, og jeg har stedse betragtet dette Forhold og den Lov, der skulde gives derom, som en Lov, der burde, om jeg saa maa sige, behandles i flere Rigsdage, for at den kunde have Tid til at trænge ind i Folkets og alle Parters Bevidsthed. Det lader nu imidlertid til, at Forslaget skal ligesom paa en vis Maade forceres gennem Thinget, og man har endog fra en vis Side hørt udtale som en af Grundene til denne Forceren, at man skulde have Loven igennem, før der foretoges nye Valg, men dette forekommer mig netop at være een Grund mere til ikke nu at fremme Sagen videre; thi er Sagen god, maa den kunne staae sin Prøve ved Valgene. Jeg paastaaer, at denne Lov omhandler en meget vigtigt Forhold, thi den berører mange Tusinde smaa Familiers Existens, og jeg paastaaer, at den udtalte Frygt fra den Side er begrundet.

Jeg kan heller ikke forstaae, hvorfor det haster saameget med at faae denne Sag gennemført i en saa fri Retning, som her er Tale om; thi der er ikke fremkommet noget Dunst fra Landbefolkningen om en saa gennemgribende Forandring i det nu bestaaende Næringsforhold. Jeg hører vel sige, at det betyder ikke Noget, at de Folk, som Loven meest berører, ikke forstaae sig paa denne Sag; ja, der er sagt, at man ikke skal tage